

Foretaksnavn NASJONALPARKKRIKET REISELIV AS

Kontaktperson

Navn: Ole Erik Bjørnstadhaugen

Utfyller

Navn: Ole Erik Bjørnstadhaugen

Mottaker: Miljødirektoratet

Kopimottaker: Statsforvalteren i Innlandet

SØKNAD

REFERANSENR.: 23S89E22

Forpliktende samarbeid, reiseliv og forvaltning

I hvilket fylke skal tiltaket gjennomføres? Innlandet

Anslå varighet for tiltaket: 01.03.2023 - 31.12.2023

Beskrivelse av tiltaket:

BAKGRUNN:

Nasjonale reiselivsstrategi peker på målsettingene:

- Å styrke verdiskapingsevnen på Norges helt spesielle tradisjoner for naturopplevelser
- Å styrke håndteringsevnen (være godt forberedt på situasjoner som skapes av vekst i besøksvolumer og reisestrømmer), inkludert langsiktig forvaltning av natur og kulturressurser gjennom besøksforvaltning
- Å styrke samhandlingsevnen gjennom forpliktende samarbeid mellom reiseliv og verneområdeforvaltningen

Videre peker reiselivsstrategien på:

«Samhandlingen mellom institusjonene som forvalter naturen på vegne av felleskapet og reiselivsaktørene som har naturbaserte opplevelser (i vid forstand) som sitt driftsgrunnlag, må styrkes for å sikre at en videre utvikling blir bærekraftig og ivaretar alle hensyn på en god måte».

I forprosjektet - «Forpliktende samarbeid mellom reiseliv og verneområdeforvaltningen» - en pilot for Innlandet har Nasjonalparkriket reiseliv avdekket et omforent ønske om styrket samarbeid mellom reiselivet og verneområdeforvaltningen der samhandling i langt større grad enn i dagens praksis må etableres som faste rutiner og etablerte samarbeidsarenaer. Etablering av en fremtidsrettet samhandling må skje gjennom et systematisk arbeid i et hovedprosjekt med dedikert prosjektledelse. Forankring av prosjektet er gjort i besøk og møter med:

- 10 reiselivsbedrifter
- DNT Oslo og omegn
- Norges nasjonalparkkommuner
- Nasjonalparkforvaltere i Jotunheimen, Rondane, Dovrefjell- Sunndalsfjella
- Interkommunalt politisk råd Nord- Gudbrandsdal
- Miljødirektoratet
- Innlandet fylkeskommune
- Statsforvalteren i Innlandet
- Norsk villreinsenter nord

- Norsk fjellsenter

Både i reiselivet og i forvaltningen er det vilje og evne til å sette av samhandlingsressurser i et hovedprosjekt for å snu en historie med negativt fortegn til å skape de gode historiene i årene fremover. Et hovedprosjekt i Nord- Gudbrandsdal vil bidra til operasjonalisering av Nasjonal reiselivsstrategi og være særlig egnet som nasjonal pilot for metodeutvikling, erfarings- og kompetanseutvikling med nasjonal overføringsverdi. Dette begrunnet med 6 nasjonalparker i en kompakt region (Jotunheimen, Breheimen, Reinheimen, Dovrefjell-Sunndalsfjella, Dovre, Rondane) som alle har stor attraksjonsverdi og store verneverdier, med villreinen som nøkkelart. Regionen har 5 nasjonalparkstyrer og ei stor og tradisjonsrik reiselivsnæring bygd på naturverdiene i og rundt nasjonalparkene.

Prosjektbeskrivelse

Store deler av arealet i Nord- Gudbrandsdal er vernet og et godt samarbeid mellom reiseliv og nasjonalparkforvaltning er en forutsetning for å få en god balanse mellom vern og bruk. Med bakgrunn i et omforent ønske om styrket samarbeid vil Nasjonalparkriket reiseliv i hovedprosjektet - «Forpliktende samarbeid mellom reiseliv og verneområdeforvaltningen» -en nasjonal pilot i Innlandet bidra til et godt samarbeid mellom nasjonalparkforvaltningen og reiselivsnæringen i Nord- Gudbrandsdal, for å tilrettelegge for økt verdiskaping i og rundt nasjonalparkene, samtidig som natur- og kulturverdiene ivaretas.

Prosjektet skal bidra til en større systemendring i forpliktende og utviklende samarbeid mellom reiseliv og naturforvaltning. Det krever:

- fellesprosjekter som overkommer en historie med konflikt og kulturforskjeller, og der aktørene ser seg selv som parter i et felles prosjekt til gode for alle
- reiseliv- forvaltning møteplasser for deling av erfaringer og kunnskap
- små og lokale tiltak, prosesser og hendelser som interagerer og skaper forståelse og vilje i en større regional/ nasjonal systemendring
- dedikert ressurs for utvikling av systemendring og uttak av effekter av systemendring

Prosjektet skal samle regionale og nasjonale kunnskapsmiljøer som støtte i møtet mellom reiseliv og naturforvaltning. Kunnskapsmiljøene skal inviteres inn i den overordnede problemstillingen «samhandling mellom reiselivet og nasjonalparkforvaltningen» og i konkrete tiltak og prosesser.

Prosjektets arbeidsmetode vil rette seg mot konkrete tiltak som sikrer uttak av både reiselivsnæringens og nasjonalparkforvaltningens interesser og målsettinger.

For år 1 er følgende aktiviteter tenkt:

Rekruttere prosjektleder for 3.årig prosjekt:

For å klare å håndtere de utfordringene som er kommet frem i forprosjektet, og for å jobbe med aktivitetene som er beskrevet for å styrke samarbeidet mellom reiselivet og forvaltningen, så trengs det en dedikert ressurs. Denne må rekrutteres før tiltak kan iverksettes.

Mobilisere bedrifter og nasjonalparkforvaltningen til konkret samarbeid:

Selv om det ligger et ønske om å få til et bedre samarbeidsklima for reiselivet og forvaltningen, så må man gjennom år 1 sørge for en forankring av hovedprosjektet. Dette vil blant annet si å informere bedrifter og forvaltningen om hva som er tenkt rundt hovedprosjektet. De må ønske å samarbeide og bidra inn i prosjektet, samtidig som de også må ha en vilje til å sette av tid til å bidra inn i arbeidet.

Mobilisere kommunene i Nord Gudbrandsdal:

Alle kommunene i Nord-Gudbrandsdal er nasjonalparkkommuner. Gjennom denne statusen ligger det en del forpliktelser. Blant annet å sørge for en god kundereise, og at det finnes en god balanse mellom vern, bruk og næringsutvikling. For at prosjektet skal lykkes, så kreves det informasjon til politikerne i Nord-Gudbrandsdal i tillegg til at de bør stille seg bak at et slikt prosjekt vil være med på å styrke sin posisjon

som nasjonalparkkommuner. Det er også viktig at de føler et eierskap til prosjektet.

Koble utvalgte kompetansemiljøer til hovedprosjekt og delprosjekter:

Det finnes mange relevante kompetansemiljøer som må kobles på og få et eierskap til prosjektet. Flere av de aktuelle kompetansemiljøene står nevnt under samarbeidspartnere i søknaden og dekker både reiselivet og forvaltningssiden.

Etablere tre konkrete case/ tiltak/ prosjekter med bedrifter og nasjonalparkforvaltningen i samspill:

For å bli konkrete fra starten av, så ønsker prosjektet i år 1 å etablere tre konkrete caser der det skal ligge et forpliktende samarbeid mellom bedrifter og nasjonalparkforvalterne. Det må være bedrifter tett knyttet til nasjonalparkene og som ønsker utvikling og større verdiskaping. Casene skal være med på å gi bedriftene inngående kunnskap om lovverk knyttet til forvaltning. De skal også være med på å styrke forvaltningens forståelse for det å drive en reiselivsbedrift og alle forpliktelser og oppgaver knyttet til dette. Ved å etablere den grunnforståelse og kunnskapen, så kan man sammen se på hva slags handlingsrom som finnes innenfor ønsket om utvikling og lovverket. Her kan det være naturlig og også koble på kompetansemiljø.

Kartlegge og sette møtepunkt mellom reiselivet og nasjonalparkforvaltningen i fast system:

Det finnes noen treffpunkt mellom nasjonalparkforvaltningen og reiselivet. Blant annet gjennom rådgivende utvalg. Det vil være viktig å kartlegge hvilke treffpunkter som er etablert og samtidig kartlegge i hvilken grad de eksisterende treffpunktene har stor nok involvering og om det trengs flere arenaer for systematiske møter som styrker samarbeidet. Det bør også sees på forskjellene mellom nasjonalparkene, temaene på eksisterende møter og involveringsgrad.

Dette gjelder også SNO, fjellstyrene, fjelloppsynet osv.

Gjennomføre en nasjonal konferanse med tema forpliktende samarbeid og besøksforvaltning:

For å kickstarte prosjektet, så vil det være smart å arrangere en konferanse for dette temaet. Allerede fra år én etablere en møteplass også for aktører utenfor regionen vår. Dette har vi som ambisjon skal bli en årlig konferanse.

Beskriv samarbeidspartnere:

SAMARBEIDSPARTNERE

Prosjektet vil jobbe i tett samspill med nettverk, kompetansemiljøer og satsningsområder som f.eks:

- Nasjonalparkstyrene Nord- Gudbrandsdal
- Interkommunalt politisk råd Nord- Gudbrandsdal
- Innlandet fylkeskommune
- Statsforvalteren i Innlandet
- Innovasjon Norge
- Høgskolen i Innlandet
- Norsk villreinsenter nord
- Norsk fjellsenter
- Norges Nasjonalparkkommuner
- Mountains of Norway
- Norges Miljø- og biovitenskapelige universitet
- Norges teknisk- naturvitenskapelige universitet (Universitetsavtale med Interkommunalt politisk råd Nord- Gudbrandsdal)
- Norsk institutt for naturforskning
- Reiseliv/ ekstern kompetanse

FORANKRING:

Nasjonalparkriket reiseliv har eid og ledet forprosjektet «Forpliktende samarbeid mellom reiseliv og

verneområdeforvaltningen» - en pilot for Innlandet.

Nasjonalparkriket reiseliv er i siste fase for sertifisering som bærekraftig reisemål, der samarbeid mellom reiseliv og forvaltning er ett av fem fokusområder.

I målsettingene for prosjektet Masterplan 2030 - Reiselivet i Gudbrandsdalen setter felles kurs er det pekt på at besøksforvaltning vil stå sentralt. I Gudbrandsdalen er det naturlig at Nasjonalparkriket reiseliv tar en ledende rolle for å utvikle samarbeidet med nasjonalparkforvaltningen på dette.

Strategisk plan- Interkommunalt politisk råd for Nord- Gudbrandsdal 2021-2024 Nord-Gudbrandsdal slår fast at regionens naturkvaliteter er et konkurransefortrinn i et internasjonalt marked. Regionrådet vektlegger lokal og regional forvaltning og peker på Nasjonalparkriket reiseliv som verktøy for en bærekraftig reiselivsutvikling basert på naturressursene.

De siste årene har nasjonalparkforvaltningen utviklet besøksstrategier for nasjonalparkene i Nord-Gudbrandsdal og disse peker på forpliktende samarbeid mellom reiseliv og forvaltning som et viktig grep for å sikre natur- og kulturverdiene i nasjonalparkene. Eksempel her er Besøksstrategi for verneområdene på Dovrefjell. I den nylig utviklede

Besøksstrategi for Besseggen er samarbeidet beskrevet som helt avgjørende for en god og langsiktig forvaltning av Besseggen. Nasjonalparkriket reiseliv har vært en sentral medspiller i begge prosessene.

I tillegg vises til avsnitt Bakgrunn hvor prosjektet er beskrevet som verktøy for å operasjonalisere Nasjonal reiselivsstrategi og hvor forankringsprosess i regionalt reiseliv, nasjonalparkforvaltning og offentlige aktører er beskrevet.

En annen viktig forankringsprosess er gjennom NOU - reisemålsutvikling og besøksforvaltning, som ferdistilles våren 2023

Hvem er målgruppen og hvilken bruk ser man for seg?

Prosjektet vil mobilisere et bredt aktørbilde fra reiselivsnæringen, nasjonalparkforvaltningen, fra offentlig forvaltning og fra kunnskapsmiljøer.

Beskriv hvilken kunnskap/kompetanse som er nødvendig for å realisere tiltaket:

Det vil være avgjørende å få inn en prosjektleder som har kunnskap både om forvaltning og reiseliv. En person som kan balansere og ha forståelse for synene til både forvaltningen og reiselivsbedriftene. I tillegg også kunne se lokalsamfunnene oppi dette, både som brukere og interessenter av verneområdene. Personen må også kunne kjenne politiske systemer og kunne koble seg på relevante fagmiljøer. Må også inneha en robusthet som kreves for å kunne stå rakrygget i meningsutveksling og utfordringer som dukker opp. Det er også viktig å være løsningsorientert.

Vise til lista med samarbeidspartnere.

Hvem eier grunnen der tiltaket skal gjøres (dersom det er et fysisk tiltak):

Ikke utfyllt

Hvem skal eie og vedlikeholde tiltaket i etterkant/hvordan skal arbeidet videreføres:

Prosjektet skal etablere grunnlag for permanente satsninger, piloter og prosjekter med mål om samarbeid for felles sak.

Prosjektet skal øke verdiskaping i og rundt nasjonalparkene, samtidig som natur- og kulturverdiene ivaretas. Hvor eierskapet skal ligge etter endt periode kan være vanskelig å forutse, men heller noe som

kan bli vurdert i prosessen. Dette fordi det er to hovedområder som skal jobbes med, forvaltningsorganene og reiselivet.

Det kan ved prosjektets slutt bli konkludert med at ressursen og det videre ansvaret ligger hos enten forvaltningsmyndighetene, eller på destinasjonsnivå. Om resultatet blir en metode eller arbeidsform, så må arbeidet sees på som et forpliktende samarbeid, der begge partene må forholde seg til det som blir konklusjonen.

Når det gjelder år 1, så er det Nasjonalparkriket Reiseliv som er eier og driver. Det er også naturlig for de påfølgende tenkte to prosjektårene.

Beskriv hvordan krav om 50% egenfinansiering skal løses:

Det vil være mange aktører som vil bruke av egen tid. Det kommer til å bli brukt mange timer totalt sett fra alle aktører som involveres i arbeidet i møtetid. Det er beregnet ca 500 timer x kr 500,-
Arrangement med en inngangsbillett vil også være aktuelt og er tatt med inn i finansieringsplanen.

Fremdriftsplan:

For år 1 er aktivitet tenkt som beskrevet under "beskrivelse av tiltaket" lenger opp. :

Aktiviteter gjennom et tenkt treårig prosjekt:

Prosjektet over et treårsperspektiv er tenkt gjennomført med følgende aktiviteter (som også inkluderer moment tenkt i år 1, men som likevel bør stå definert under hele prosjektet:

A1

Utvikle faste og permanente rutiner og samarbeidsarenaer:

- Etablere årlige samarbeidsmøter mellom nasjonalparkforvaltningen og bedrifter
- Involvere nasjonalparkmyndighetene ved innholdsproduksjon og markedsføring
- Gi innspill til nasjonalparkmyndighetene når forvaltningsplaner og besøksstrategier utarbeides/rulleres
- Være med i diskusjonen av årlige tiltaksplaner/handlingsplaner for nasjonalparkstyrene
- Initiere fellestiltak for å samordne ressursene mellom reiseliv og nasjonalparkforvaltningen.
- Etablere regionale samlinger/ konferanser med fokus på besøksforvaltning og bærekraftige opplevelser

A2

Fasilitere og gjennomføre selvstendig finansierte prosjekter og piloter innen:

- Tilrettelegging
- Produktutvikling
- Kommunikasjon
- Besøksforvaltning
- FoU
- Arrangementer

A3

Etablere samarbeid med regionale og nasjonale kunnskapsmiljøer i:

- FoU prosjekter
- Metodeutvikling
- Forsknings- og kunnskapsformidling
- Kurs og arrangementer

A4

Løfte Nord- Gudbrandsdal som en nasjonal pilot for metodeutvikling, erfaringsdeling og godt uttak av Nasjonal reiselivsstrategi på landsbasis.

Hovedresultatet er:

- Faste rutiner, møteplasser og samarbeidsstrukturer mellom reiseliv og nasjonalparkforvaltning i Nord-Gudbrandsdal på permanent basis
- Konkrete utviklingsprosjekter og piloter i samarbeid mellom reiseliv og nasjonalparkforvaltning
- Et nasjonalt kompetansemiljø for utviklingskraft i møtet mellom reiseliv og nasjonalparkforvaltningen med utgangspunkt i Nasjonalparkriket reiseliv.
- Metodeutvikling og erfaringer med nasjonal overføringsverdi

Budsjett

Kostnader	Beløp
Prosjektledelse	600 000
Kostnader prosjektleder (lokaler, telefon osv)	50 000
Møter og seminarer	20 000
Ekstern kompetanse	100 000
Reiser	30 000
Timebruk og egeninnsats for reiselivsnæringen, forvaltningen og andre aktører	250 000
Sum kostnader	1 050 000

Finansiering	Beløp
Samlet kostnad	1 050 000
- Egne midler	250 000
- Andre offentlige tilskudd	400 000
- Annen finansiering	50 000
Omsøkt tilskudd	350 000

Beskrivelse av annen finansiering må oppgis når det er oppgitt beløp under andre offentlige tilskudd eller annen finansiering:

Egne midler:

Timebruk for de involverte partene er estimert til 500 timer, med en snittsats på kr 500,- (Denne er kun gjetning, da det ikke ser ut til å ligge en definert sats for dette) Det er altså ikke egenkapital i dette beløpet.

Annen finansiering:

100 aktører deltar på konferanse, med en inngangspris på kr 500,-

Kan tiltaket/deler av tiltaket gjennomføres med mindre tilskudd enn omsøkt? Ja

På hvilken måte?

Deler av tiltaket kan gjennomføres, men ikke med 100% prosjektleder. Da må det være en redusert stilling. Sannsynligheten for å få inn noen i en redusert prosjektstilling er mindre enn en full stilling. Det må da gjøres et utvalg av mål som skal fjernes gjennom en ny prioritert liste.

Minste tilskuddssum for gjennomføring: 300 000

Eventuelle merknader:

Ikke utfyllt

Vedlegg

Ingen vedlegg

 Ole Erik Bjørnstadhaugen for NASJONALPARKRIKET REISELIV AS

Lvert 12.01.2023